

นายวัลลภ พริ้งพงษ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยเปิดเผยว่ากระทรวงมหาดไทยได้ประกาศมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อรองรับระบบการประกันภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด จึงได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังนี้

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 16 มาตรฐาน 70 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย มาตรฐานด้านปัจจัยทางการศึกษา จำนวน 3 มาตรฐาน 17 ตัวบ่งชี้, มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา จำนวน 5 มาตรฐาน 23 ตัวบ่งชี้, มาตรฐานด้านผลผลิตทางการศึกษา จำนวน 8 มาตรฐาน 30 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 14 มาตรฐาน 63 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย มาตรฐานด้านปัจจัยทางการศึกษา จำนวน 3 มาตรฐาน 17 ตัวบ่งชี้, มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา จำนวน 5 มาตรฐาน 23 ตัวบ่งชี้, มาตรฐาน ด้านผลผลิตทางการศึกษา จำนวน 6 มาตรฐาน 23 ตัวบ่งชี้

โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งสถานศึกษาในสังกัดทราบและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป.

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประกอบด้วย 8 ภารกิจหลัก ได้แก่

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

8. จัดให้มีการพัฒนากันคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษา...เหตุผล และความจำเป็น !!

กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 กำหนดให้สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน-อุดมศึกษา ทุกแห่งต้องจัดให้มี "ระบบประกันคุณภาพการศึกษา" แม้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะไม่ใช้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่....พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 4 ได้ให้ความหมาย "สถานศึกษา" หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์การเรียนรู้.....หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพราะฉะนั้น "ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก" จึงเป็น "สถานศึกษา" พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 47 กำหนด "ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก"

จากเหตุผลดังกล่าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทุกแห่งจะต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา แล้วจะเริ่มต้นอย่างไร ? มีข้อเสนอแนะในการเริ่มต้นดังนี้...

1. แต่งตั้ง "คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก" ประกอบด้วย กรรมการศูนย์ฯ ผู้ทรงคุณวุฒิฯ ครูผู้ดูแลเด็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์ฯ เป็นเลขาฯ **ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีข้อแตกต่างจากโรงเรียนสังกัด สพฐ.ค่อนข้างมากในเรื่องการบริหารจัดการ และอำนาจหน้าที่....สังกัด สพฐ. มีผู้อำนวยการฯ และ รองผู้อำนวยการฯ มีอำนาจในการตัดสินใจ และสั่งการได้เกือบทุกอย่าง จึงทำให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการปฏิบัติ ส่วนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มี "หัวหน้าศูนย์ฯ" "นักวิชาการศึกษา" "ผอ.กองการศึกษา" "ปลัดฯ" "นายกฯ" และ...อาจมี....??? อีก จึงทำให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(บางแห่ง) ดำเนินไปด้วยความยากลำบาก !!
2. เมื่อแต่งตั้งคณะกรรมการเสร็จ ก็เชิญคณะกรรมการประชุม และมีการบันทึกการประชุม(สมศ.มาประเมินค่าก็จะถามว่า...มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือไม่ และขอดูคำสั่ง เมื่อแต่งตั้งแล้วมีการประชุมหรือไม่ ?)
3. เมื่อคณะกรรมการประชุมก็น่าจะมีเรื่องประมาณว่า....เราจะเริ่มต้นอย่างไร ? บทสรุปก็จะออกมาว่าให้ดำเนินการตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยเริ่มต้นดังนี้.....

3.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อาจเอา 12 มาตรฐานของกรมส่งเสริมฯ...หรือตามแต่จะตกลงกัน)

3.2 จัดทำแผนฯ(ตามแบบฉบับของ อปท.)

3.2.1 จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา 5 ปี

3.2.2 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา 3 ปี

3.2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

3.2.4 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา

3.3 จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ (จัดโครงสร้าง และออกคำสั่งมอบหมายงาน)...ตัวอย่างคำสั่งมีใน CD_2 ระบบสารสนเทศต้องจัดให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม และเพียงพอต่อการนำมาใช้ สามารถค้นหาได้ง่าย ...เมื่อจัดระบบแล้วควรใส่รหัสเป็นหมวดหมู่(รหัสงาน/เอกสาร)

3.4 ดำเนินการตามแผนฯ/แผนงาน/งาน/โครงการ หรือกิจกรรมที่วางไว้ โดยมีผู้รับผิดชอบชัดเจน มีการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

3.5 ติดตามตรวจสอบคุณภาพ จัดทำรายงาน(หน่วยงานต้นสังกัดต้องเข้าประเมินอย่างน้อย 3 ปี ต่อ 1 ครั้ง)

3.6 ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน(ที่เรากำหนดไว้ตามข้อ 3.1)

3.7 จัดทำรายงาน SAR (SAR. ครู-ผู้บริหาร และ SAR. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)....ตัวอย่างมีใน CD_2

3.8 พัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำผลจากการปฏิบัติงาน/การประเมินตนเอง/การประเมินโดยต้นสังกัด/โดยสมศ. มาวิเคราะห์กำหนดการพัฒนาและคงไว้ซึ่งคุณภาพ สร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและผู้บริหารโดยให้ถือว่าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพเป็นการทำงานปกติ

สรุป.....ปัญหาการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานศึกษาปัญหาการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานศึกษา1. ไม่เข้าใจ...ทำไมต้องทำ ทำแล้วได้อะไร ?? เพิ่มภาระ เปล่าๆ !! ทั้งๆที่การประกันคุณภาพการศึกษา(Quality Assurance) คือ การบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา(ชุมชน และผู้ปกครอง)2. เข้าใจว่าทำไมต้องทำ ทำแล้วได้ประโยชน์มากมาย แต่.....ทำไมไม่ถูก !! เน้นเอกสารเป็นหลัก ระดมสรรพกำลังก่อนคณะกรรมการมาประเมิน 2-3 เดือน ละเลยการปฏิบัติหน้าที่หลักที่เป็นปกติ !!!3. เข้าใจ ทำได้ ทำถูก แต่....ทำไมต่อเนื่อง ประเมินแล้วก็แล้วกันไป และ...ไม่ค่อยจะยอมรับผลการประเมิน(ที่ชี้ข้อบกพร่อง) ไม่นำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงงาน....ปีไหน สมศ.จะมาประเมินค่อยๆทำใหม่ อีกที !!!